

Ingela Hemming, SEB:s företagarekonom

Tisdag den 24 mars 2009

SEB:s Företagarpanel om konjunkturen:

Småföretagen är pessimister – men håller emot i nedgången

Landets småföretag ser dystert på utvecklingen i ekonomin, både det kommande kvartalet och för resten av året. En ljuspunkt är att företagen trots detta håller emot förvånansvärt bra i nedgången. 51 procent uppger att omsättningen varit normal det senaste kvartalet, 11 procent att den ökat. Inför andra kvartalet tror fortsatt hälften av alla tillfrågade att omsättningen kommer att vara oförändrad. Tre fjärdedelar har oförändrad personalstyrka, nio procent har t o m ökat de senaste tre månaderna. Det är några av resultaten från SEB:s Företagarpanel för det första kvartalet 2009, som besvarats av cirka 1 700 små och medelstora företag under slutet av februari och början av mars månad.

Nära tre fjärdedelar (71procent) av företagen tror på lägre svensk tillväxt det kommande kvartalet och ju större företaget är, desto mer pessimistisk är man kring svensk ekonomis utveckling. Däremot är det bara 39 procent som tror att det egna företaget kommer att uppleva en svagare omsättning – 49 procent bland de medelstora (50-249 anställda). Som tidigare kvartal är det tjänsteföretagen som håller emot bäst, följt av handeln och med tillverkningsföretagen i den tuffaste sitsen.

Bland de 10 procent som gått starkt även under inledningen av 2009 så sticker tre orsaker ut: framgångsrika strategiska samarbeten, lyckade satsningar på nya produkter samt rätt rekryteringar.

- Mitt i alla dystra nyheter så är det intressant att titta på vad som är framgångsrecept i nedgång. Att strategiska samarbeten hamnar i topp bland framgångsfaktorer är spännande. Företag lever i en intimt kopplad nätverksekonomi, och de som hittar kreativa samarbeten kan därmed bli vinnare, säger Ingela Hemming, Företagarekonom på SEB.

15 procent av företagen i undersökningen har minskat antalet anställda det senaste kvartalet, nio procent har ökat. Bland de medelstora företagen syns konjunkturens slumpartade effekter tydligast. I gruppen med 50-249 anställda så är det 28 procent som har ökat antalet anställda, högre än för någon annan grupp - och 40 procent som tvingats skära ner, också det den högsta siffran. Bara 32 procent uppger "oförändrat" antal anställda – att jämföra med 75 procent i undersökningen i sin helhet.

Vart fjärde företag (27procent) uppger att man nu har "dålig" lönsamhet, dock är det ännu så länge bara 17 procent som uppger att den allmänna finansiella ställningen är dålig, och den siffran sjunker med storleken på företagen.

- För många företag handlar de kommande kvartalen om att hålla ut, bibehålla personal så långt möjligt och vara i bra skick när det vänder. Fortfarande uppger trots allt 41 procent av företagen att de planerar att växa framöver, vilket tyder på att de försöker se möjligheterna och försöker ta marknadsandelar i rådande konjunkturläge, säger **Ingela Hemming**, SEB:s företagsekonom. Mindre företag har ofta en fördel av att vara mer snabbfotade och lättare kunna anpassa verksamheten.

Se över ditt företagande inför konjunkturedgången

Se över företagets likviditetssituation, var försiktig med investeringar och gör verksamheten mer effektiv. Det är några av råden som SEB:s företagarekonom Ingela Hemming redan tidigare har givit till företagare inför konjunkturedgången. Här presenteras de viktigaste råden igen.

Självklart passar inte alla tips för alla typer av företag, men tänk igenom hur du kan vara förberedd när det gäller just ditt företags situation.

1. Se över företagets likviditetsbehov och placeringar

Se till att företaget har god likviditet – det är A och O. Gällande företagets placeringar är det viktigt att inte ha låst en för stor del av placeringarna på lång sikt ifall du behöver dem vid framtida likviditetsbehov. Se även över vilken riskexponering du vill ha, beroende på din investeringshorisont – för en nära dialog med din rådgivare på banken.

2. Minska kostnaderna och företagets lager

I en lågkonjunktur är kostnadsmedvetenhet otroligt viktigt. Se över företagets kostnader, tag bort onödiga kostnader och välj om möjligt billigare alternativ. Även kostnader kopplade till företagets produktion kan behöva ses över. Om företaget har lager är det en god idé att se över lagerkostnaderna och försöka minska på lagren i den mån det går, utan att det påverkar försäljningen negativt.

3. Gör verksamheten mer effektiv

Försök att hitta sätt att effektivisera verksamheten på. Finns det andra sätt att jobba på som underlättar och frigör resurser till annat? Koncentrera, om möjligt, ditt arbete på det du är bäst på och de delar av verksamheten där du har högst marginaler. Passa på att gå igenom hela verksamheten, något som du kanske inte haft tid med under högkonjunkturen. Kontakta din banks betalspecialister för att få hjälp att effektivisera betalrutinerna.

4. Minska riskerna

Om du gör affärer med utlandet bör du se över din riskexponering och ta bort onödiga valutarisker. En strategi för att minska risken för konjunkturedgångar är att undersöka affärsmöjligheterna på flera olika marknader, ofta kan man då minska riskerna för att det går nedåt lika mycket på alla marknader samtidigt. Det är också bra att inte vara alltför beroende av några få kunder.

5. Marknadsför ditt företag på rätt sätt

Se över företagets marknadsföringsplan, och tänk igenom den noga så att du lägger pengarna på rätt åtgärd. Marknadsföring och god kundvård ökar ofta i betydelse i en lågkonjunktur när kunderna inte alltid kommer självmant. Rätt marknadsföring kan innebära skillnaden mellan en bra och en mindre lönsam verksamhet. I en lågkonjunktur kan det ibland vara lättare att vinna marknadsandelar än i en högkonjunktur. Kanske är det läge att göra tillägg i tjänsteutbudet?

6. Planera för flera olika konjunkturscenarier

Planera för olika framtida scenarier och gör alternativa budgetar så att du kan förbereda dig inför de eventuella problem som kan komma att uppstå framöver.

7. Försiktighet med investeringar

Var försiktig med investeringar. Flytta fram investeringar som inte behöver göras just nu, och tänk noga igenom de investeringar du bestämmer dig för att göra. Diskutera igenom din situation med din rådgivare på banken.

8. Inspirera personalen

När konjunkturrapporterna är deppiga är det extra viktigt att du som chef peppar dina anställda, utan att sprida orealistiska bedömningar om företagets framtidsutsikter.

Försök att inspirera personalen att fortsätta göra ett bra jobb och behålla sin entusiasm.

9. Försök att se möjligheter i lågkonjunkturen

Sämre tider leder ofta till att mindre lönsamma företag slås ut från marknaden. När konkurrenter försvinner kan det uppstå luckor på marknaden som du kan utnyttja.

Under en lågkonjunktur kan det också vara lättare att anställa personer med rätt kompetens. Personalens löneökningstakt minskar i regel under en lågkonjunktur.

10. Förbered dig för nästa högkonjunktur

Snart kommer det bättre tider. Glöm inte bort att planera för nästa högkonjunktur. Se till att företaget är rätt positionerat på marknaden och att ni har den kompetens som kan komma att behövas när konjunkturen vänder.

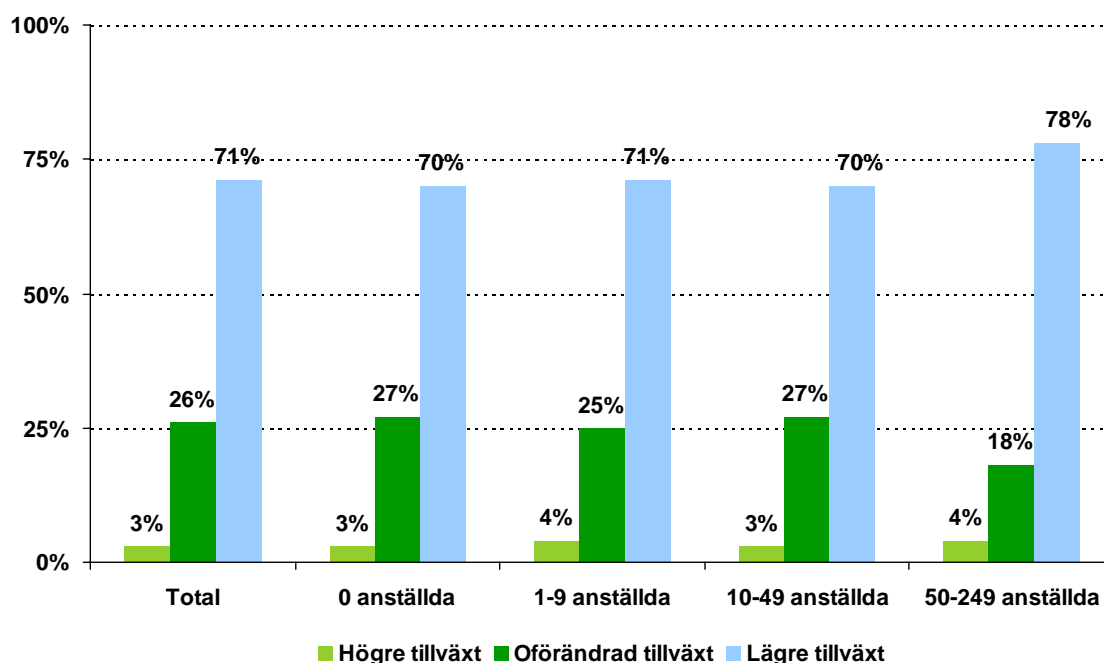
Småföretagen håller emot i nedgången

Sedan ett år tillbaka mäter vi kvartalsvis konjunkturutvecklingen bland små- och medelstora företag i Sverige i vår Företagarpanel. För mer information om Företagarpanelen, se sista sidan.

Även om landets små- och medelstora företag ser dystert på den svenska ekonomins utveckling under nästa kvartal, så är de mindre pessimistiska gällande det egna företags utveckling. Totalt sett är det 71 procent av företagen som tror på lägre svensk tillväxt under det närmaste kvartalet, medan 26 procent tror på oförändrad tillväxt och endast 3 procent tror på högre tillväxt. Jämfört med föregående kvartal är siffrorna något mer optimistiska – då svarade 76 procent att de trodde på en lägre tillväxt det kommande kvartalet.

Det är framför allt de medelstora företagen, med 50-249 anställda, som tror på lägre tillväxt – 78 procent av dessa företag svarar det. När det gäller bransch syns inga tydliga skillnader i synen på svensk ekonomis utveckling i stort.

Graf 1: Vad tror du om utvecklingen av ekonomin i Sverige under det kommande kvartalet? Uppdelat på företagsstorlek

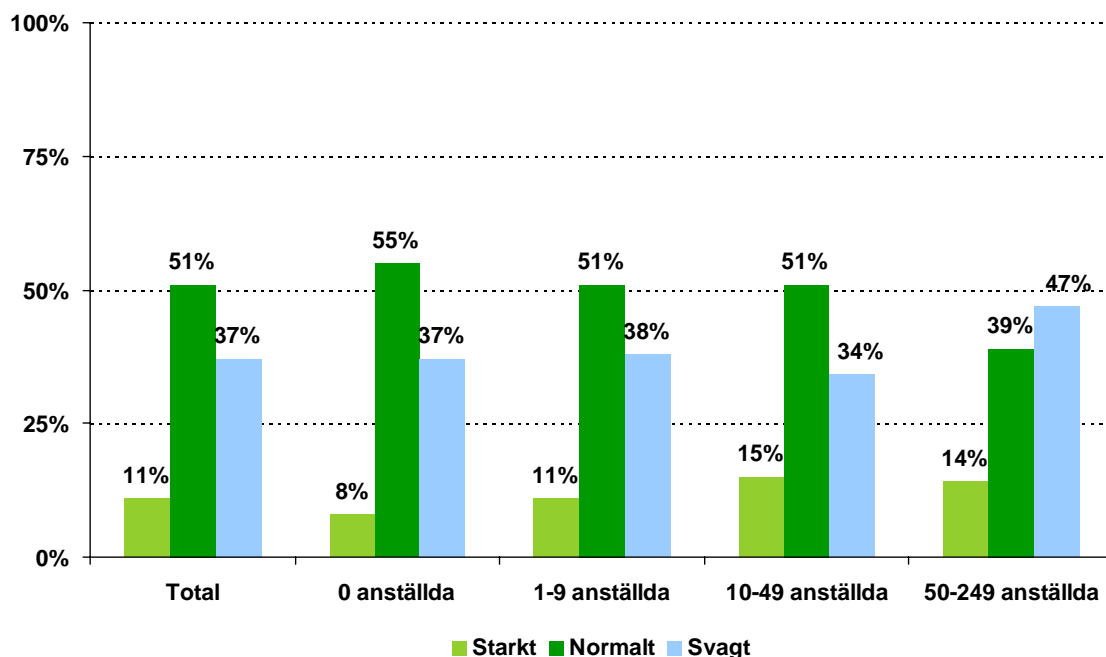

När vi frågar företagarna hur de ser på utvecklingen av ekonomin i Sverige under det kommande året är bilden något ljusare än vad gäller synen på kommande kvartal. Totalt svarar 62 procent av företagen att de tror på lägre tillväxt, 27 procent tror att tillväxten blir oförändrad medan 11 procent tror på högre tillväxt. Dessa siffror är också något mer positiva än resultatet av förra mätningen, då 65 procent trodde på lägre tillväxt, 24 procent på oförändrad tillväxt och 10 procent högre tillväxt.

Företagen ser ljusare på det egna företags utveckling

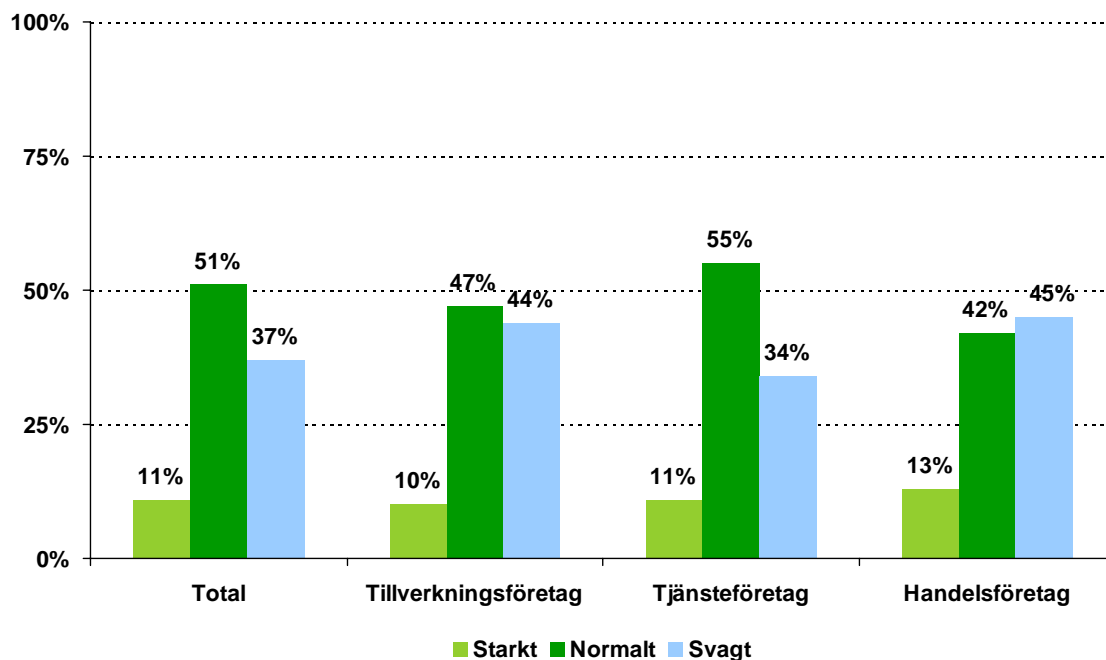
När det gäller utvecklingen av företaget egen omsättning under föregående kvartal svarar 51 procent att den varit normal, 11 procent stark och endast 37 procent svag. Bland de medelstora företagen har utvecklingen varit svagast, av dessa är det 47 procent som uppger att omsättningen utvecklats svagt.

Graf 2: Hur har företags omsättning utvecklats det senaste kvartalet? Uppdelat på företagsstorlek

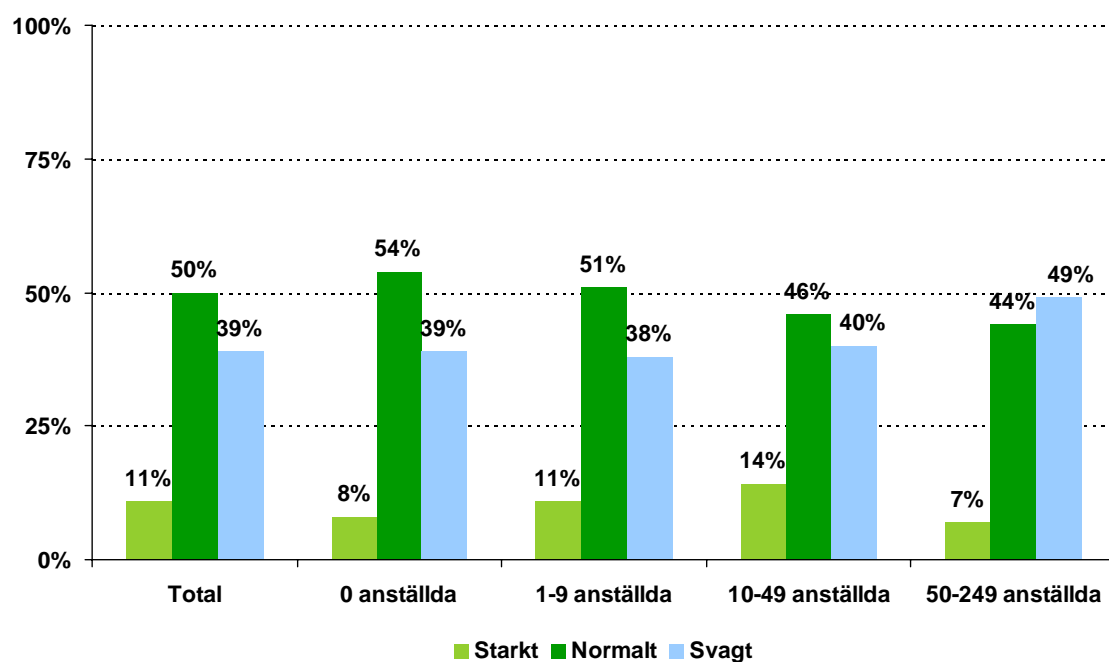
När det gäller omsättningsutvecklingen det senaste kvartalet uppdelat på bransch så har handelsföretagen och tillverkningsföretagen utvecklats sämst.

Graf 3: Hur har företags omsättning utvecklats det senaste kvartalet? Uppdelat på bransch

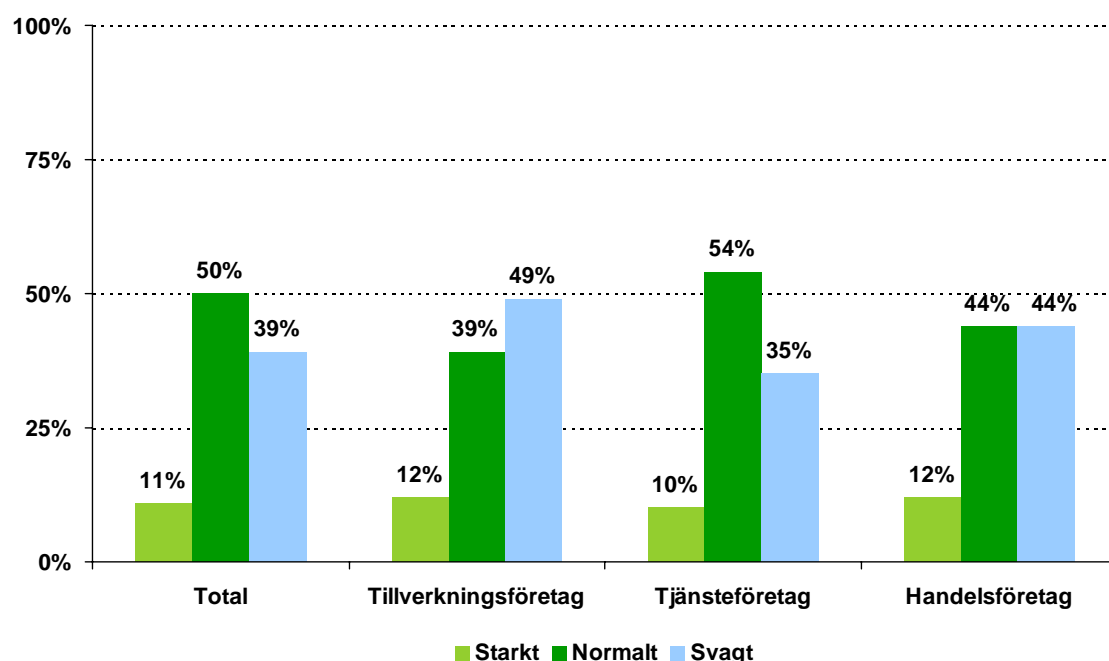

Gällande utvecklingen av företagets omsättning det kommande kvartalet ser siffrorna liknande ut som de som uppgivits gällande föregående kvartal. Totalt sett svarar 50 procent av företagen att de tror på en normal utveckling, 39 procent tror på en svag utveckling och 11 procent tror på en stark utveckling. Även när det gäller kommande kvartal är det de medelstora företagen som är mest pessimistiska, bland dessa är det 49 procent som tror på en svag utveckling. Gällande bransch är det tydligt att tillverkningsföretagen är mest pessimistiska, av dessa tror 49 procent på ett svagt kommande kvartal.

Graf 4: Hur tror du att företagets omsättning kommer att utvecklas det kommande kvartalet? Uppdelat på företagsstorlek

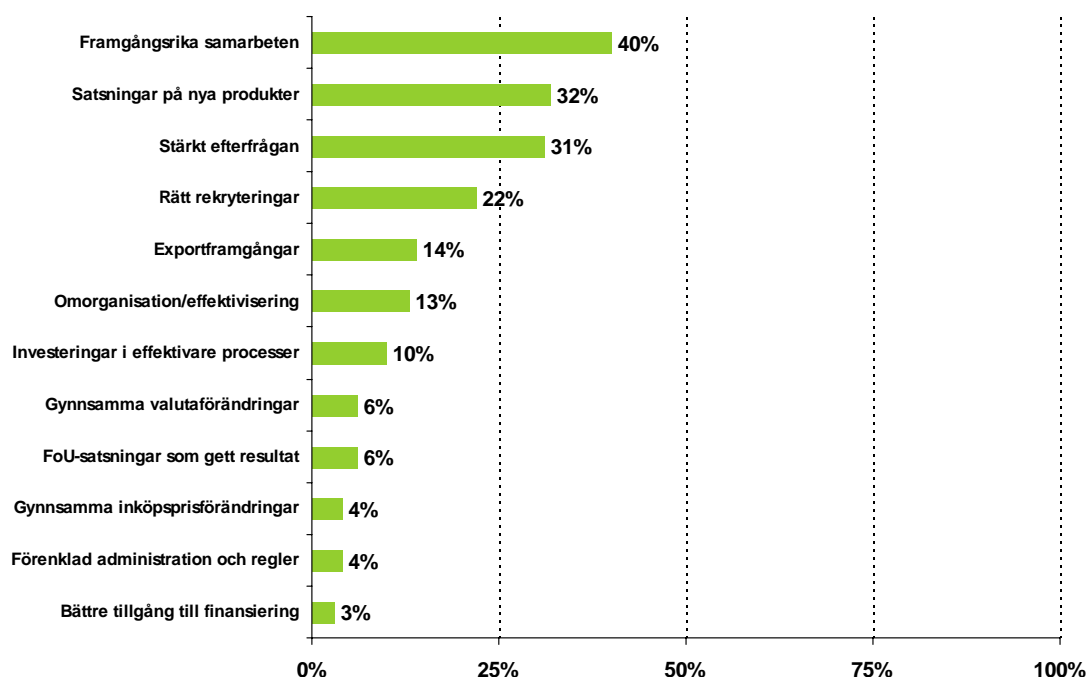
Graf 5: Hur tror du att företagets omsättning kommer att utvecklas det kommande kvartalet? Uppdelat på bransch

Framgångsrika samarbeten leder till tillväxt

Till de 11 procent av företagen som uppger att deras omsättning har varit stark det föregående kvartalet har vi ställt frågan vilka som är de främsta orsakerna till att omsättningen har utvecklats bättre. Förutom stärkt efterfrågan är det tre orsaker som sticker ut: framgångsrika samarbeten, satsningar på nya produkter samt rätt rekryteringar. Många företagare arbetar i nätverk av olika slag, och förmågan att hitta gynnsamma samarbeten verkar alltså vara av avgörande betydelse för företagets förmåga att växa.

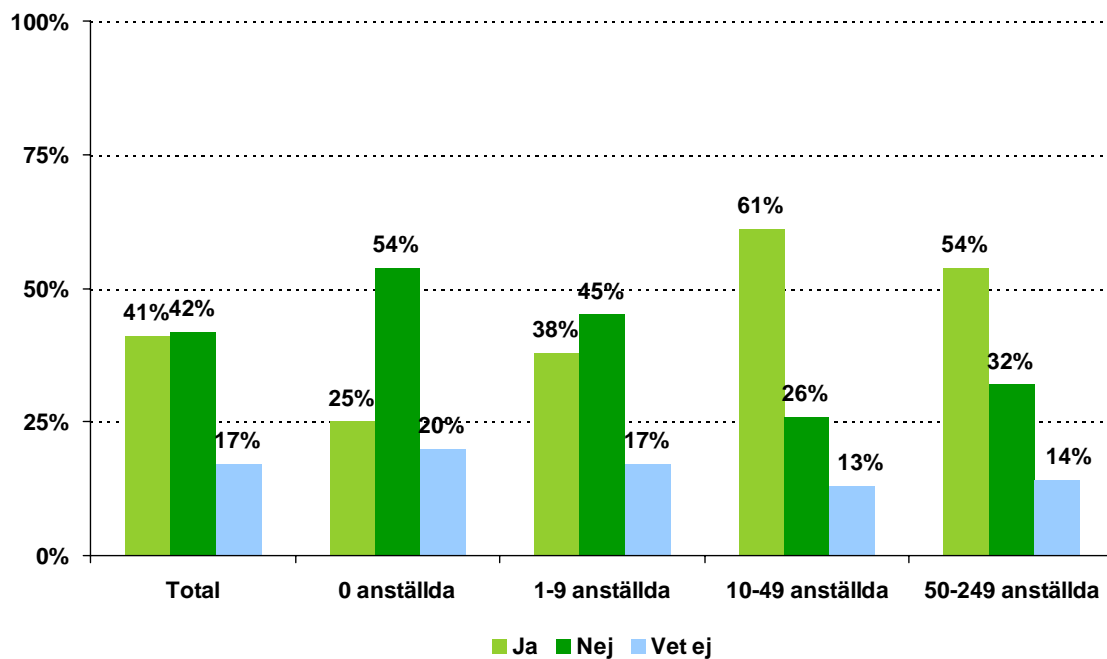
Graf 6: Vilka är de främsta orsakerna till att omsättningen har utvecklats bättre det senaste kvartalet?

När vi frågar samtliga företag i undersökningen om de planerar att växa framöver svarar 41 procent ja, 42 procent svarar nej och 17 procent svarar att de inte vet. Det är framför allt de medelstora företagen, med 50-249 anställda, som planerar för framtida tillväxt – 54 procent av dessa företag svarar ja på frågan. Men även bland enmansföretagen är det 25 procent som svarar att de planerar för tillväxt, trots rådande konjunkturläge.

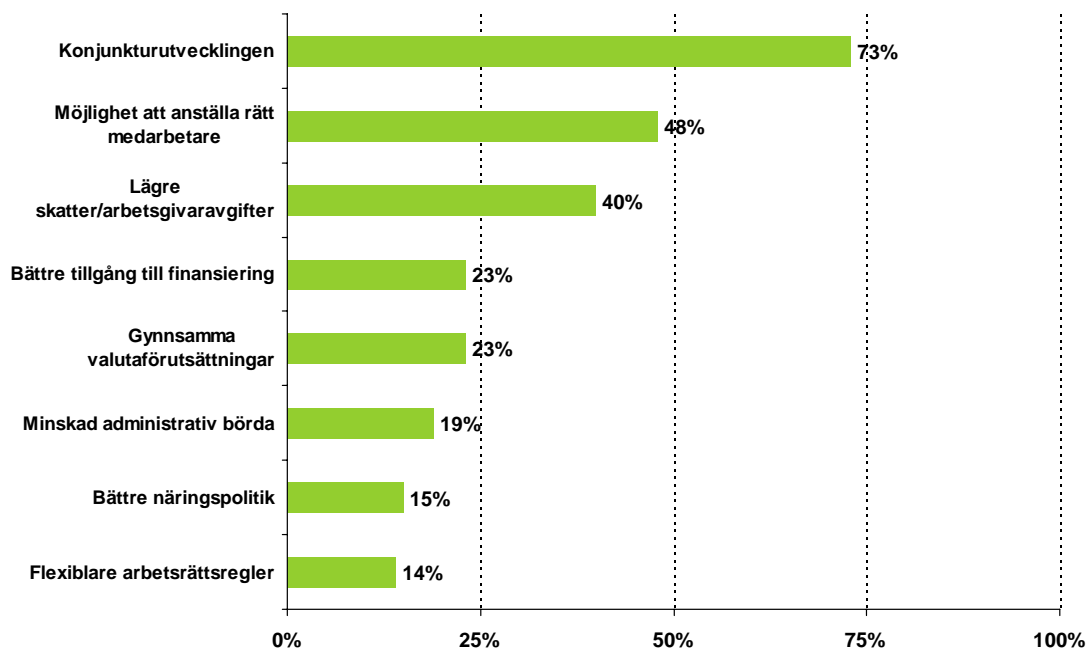
Sett till bransch är det störst andel bland tillverkningsföretagen som planerar för framtida tillväxt, 56 procent, medan 51 procent av handelsföretagen svarar att de planerar för tillväxt. Bland tjänsteföretagen är det 35 procent som planerar för tillväxt. En trolig förklaring till att det är färre tjänsteföretag som planerar för tillväxt är att de finns fler enmansföretag och sk levebrödsföretag i denna bransch jämfört med bland handelsföretag och tillverkningsföretag.

Graf 7: Planerar företaget att växa framöver? Uppdelat på företagsstorlek

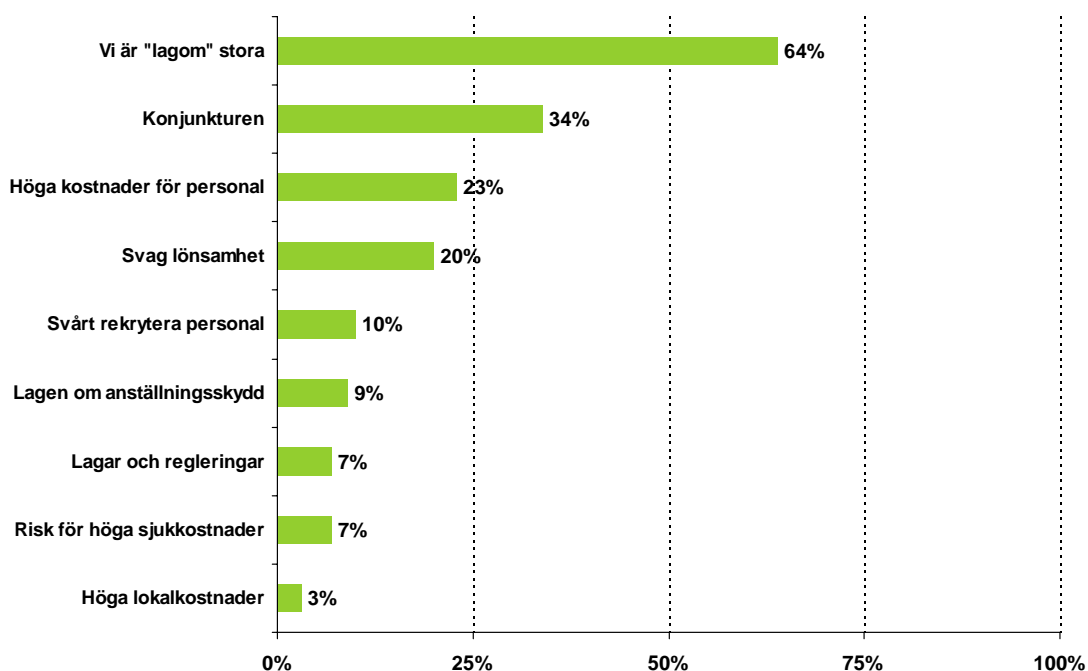
På frågan om vad som är viktigast för företagets framtida tillväxt hamnar konjunkturutvecklingen högst på 73 procent. På andra plats hamnar "möjligheten att anställa rätt medarbetare", följt av lägre skatter/arbetsgivaravgifter.

Graf 8: Vad är viktigast för ditt företags framtida tillväxt?

Vi har också frågat de företag som svarat att de inte planerar att växa framöver varför företaget inte vill växa. Hela 64 procent av dessa företag uppger som anledning att de är "lagom" stora. På andra plats hamnar konjunkturen, följt av höga kostnader för personal.

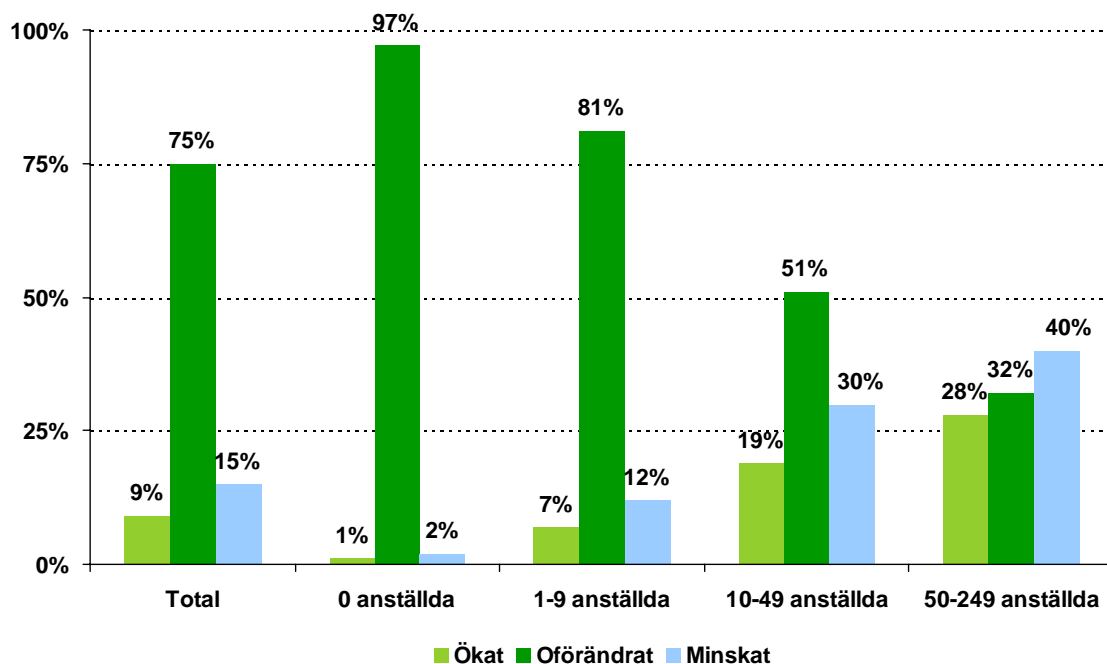
Graf 9: Varför vill företaget inte växa?

Småföretagen nyanställer fortfarande

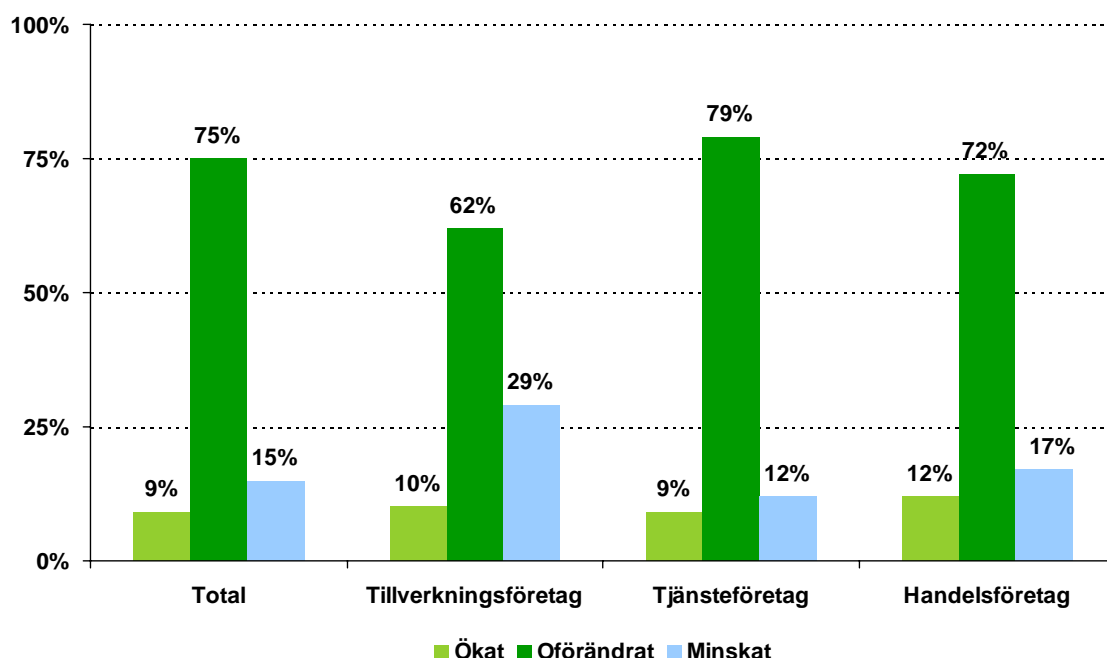
15 procent av företagen i undersökningen har minskat antalet anställda det senaste kvartalet, medan 9 procent har ökat personalstyrkan. 75 procent uppger att personalstyrkan är oförändrad det senaste kvartalet. Det är bland de medelstora företagen som flest nyanställningar ägt rum, men det är även bland dessa företag som flest uppsägningar skett.

Graf 10: Hur har ditt företags totala medarbetarantal förändrats under det senaste kvartalet? Uppdelat på företagsstorlek

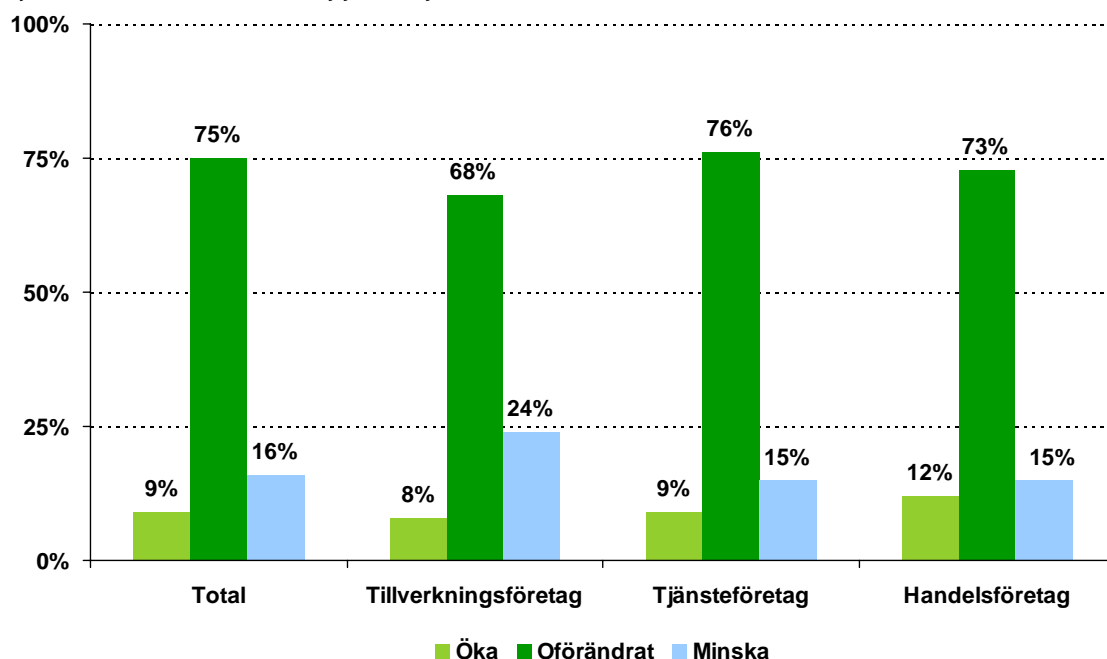
När det gäller personalförändringar uppdelat på bransch så är det framför allt tillverkningsföretagen som har minskat sin personalstyrka det senaste kvartalet.

Graf 11: Hur har ditt företags totala medarbetarantal förändrats under det senaste kvartalet? Uppdelat på bransch

Gällande utvecklingen av personalstyrkan i Sverige kommande kvartal är det något fler som planerar att minska antalet anställda, 16 procent av samtliga företag uppger detta. När det gäller bransch är det något färre bland tillverkningsföretagen som planerar för uppsägningar jämfört med föregående kvartal liksom bland handelsföretagen, medan fler bland tjänsteföretagen planerar att minska personalstyrkan.

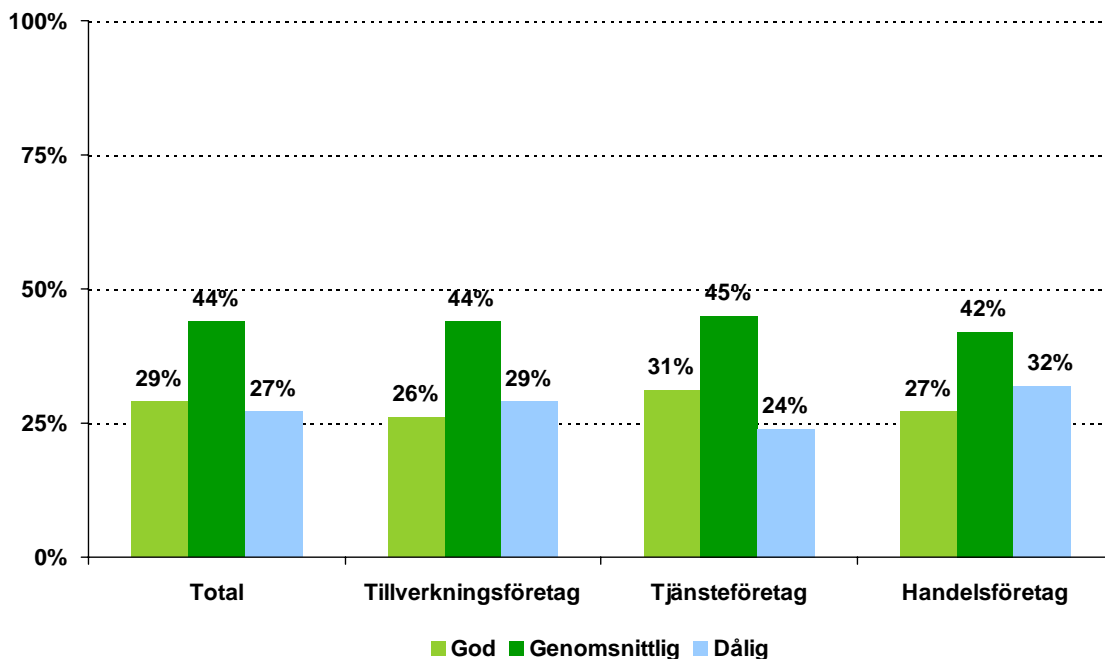
Graf 12: Förväntas antalet anställda i företaget i Sverige det närmaste kvartalet öka, vara oförändrat eller minska? Uppdelat på bransch

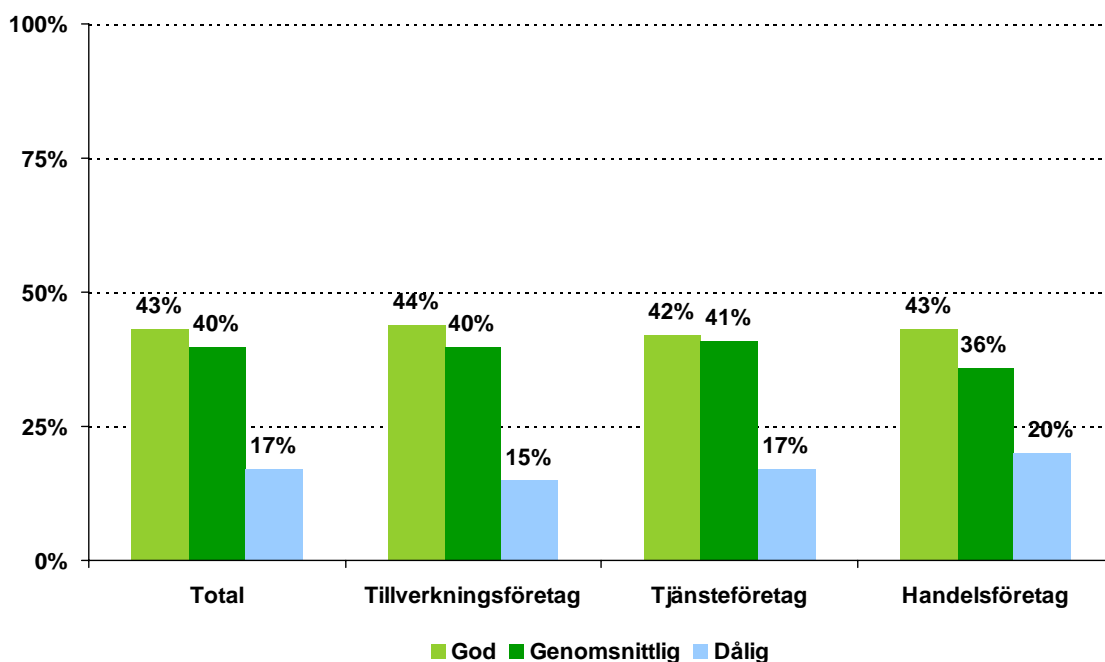
Majoriteten av småföretag har fortfarande god ekonomi

Efter flera års högkonjunktur har fortfarande majoriteten av företagen i panelen god eller genomsnittlig lönsamhet samt allmänt god finansiell ställning. Situationen ser sämst ut i enmansföretagen, där 34 procent nu uppger att lönsamheten är dålig liksom 26 procent uppger att den allmänna finansiella ställningen är dålig. Likaså utmärker sig handelsföretagen, där 32 procent att lönsamheten är dålig samt 20 procent uppger att deras allmänna finansiella ställning är dålig.

Graf 13: Hur ser lönsamheten ut för ditt företag idag? Uppdelat på bransch

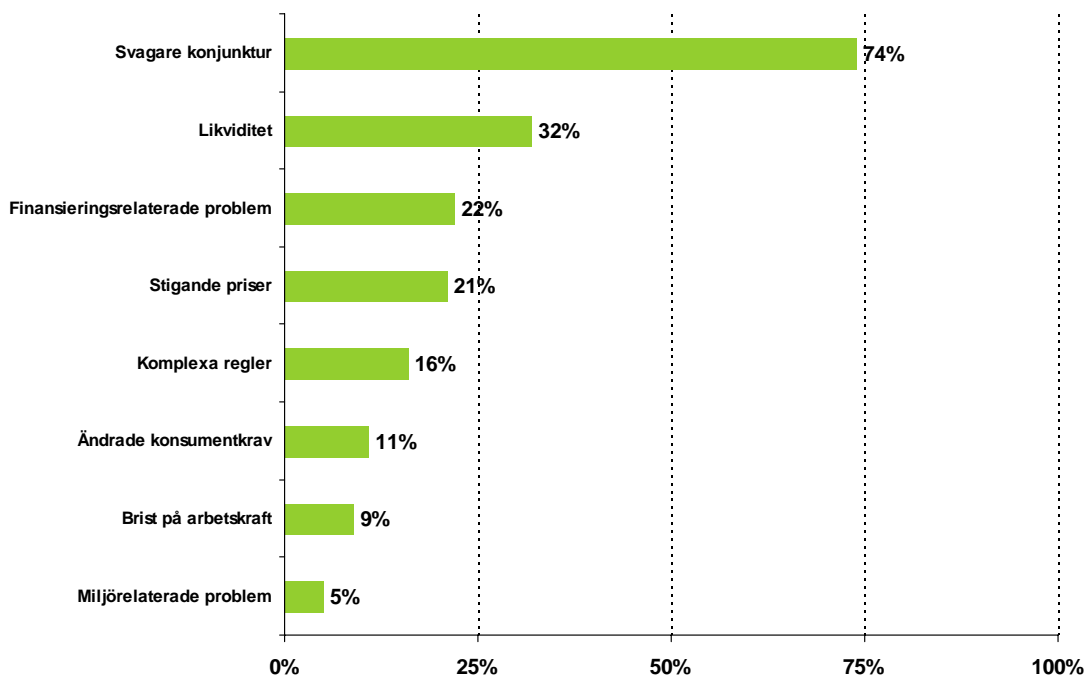
Graf 14: Hur ser ditt företags allmänna finansiella ställning ut idag? Uppdelat på bransch

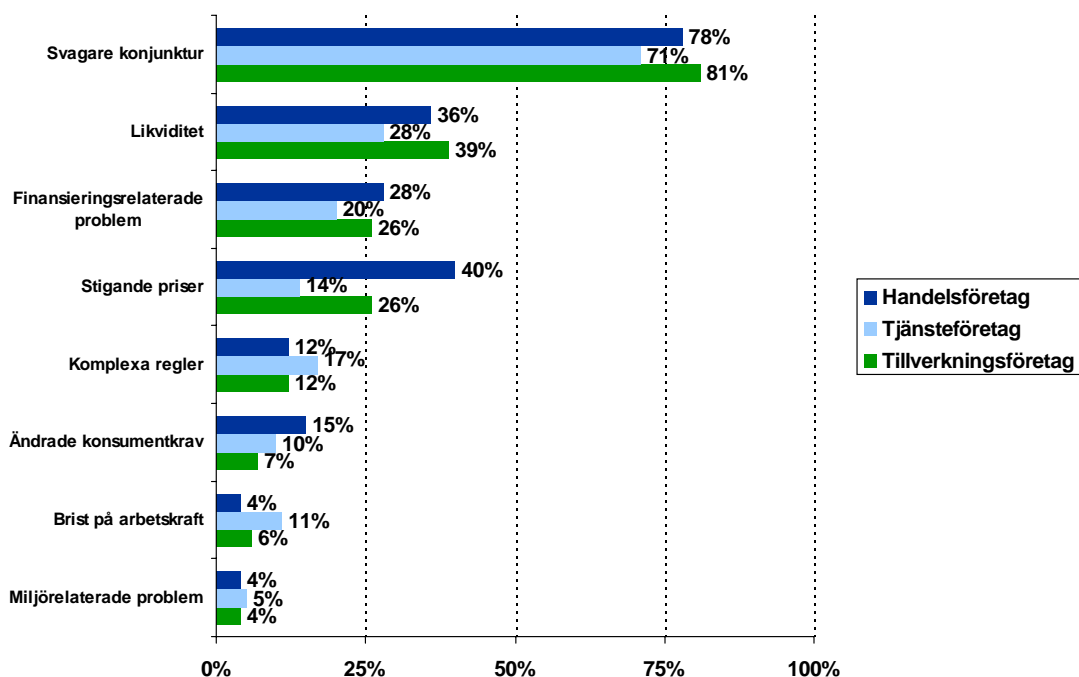
Tillverkningsföretag mest oroad för konjunkturen

Det största hotet för företagen under det närmaste året är en svagare konjunktur, vilket 74 procent svarar bland samtliga företag. Bland tillverkningsföretagen är det 81 procent som uppger detta. På andra plats hamnar likviditet, på 32 procent.

Graf 15: Vilka tror du är de största hoten/utmaningarna för ditt företag under 2009?

Graf 16: Vilka tror du är de största hoten/utmaningarna för ditt företag under 2009?
Uppdelat på bransch

Om SEB:s Företagarpanel:

SEB:s Företagarekonom startade sommaren 2006 en Företagarpanel, med syfte att få en bättre inblick i små- och medelstora företagens situation och för att bättre kunna föra deras talan i samhällsdebatten. Panelen består nu av ca 3 700 små- och medelstora företag. Denna panelomgång genomfördes den 18 februari– 2 mars 2009 och besvarades av 1 669 företagare.

SEB:s Företagarekonom

SEB:s företagarekonom Ingela Hemming har till uppgift att vara språkrör i frågor som rör små- och medelstora företag. I rollen ingår att bevaka omvärlden utifrån små- och medelstora företags perspektiv för att kunna rapportera om viktiga händelser som berör företagets vardag. Utöver det ska SEB:s företagarekonom med kompetens och råd underlätta för företag att förbättra sin ekonomi och stärka sin konkurrenskraft.

Ingela Hemming

070-763 82 97

ingela.hemming@seb.se

www.seb.se/foretagarekonomen